

# SÄKENIÄ

Sosialistinen Kunkausjulkaisu  
Ilmestyy kuukausittain, Fitchburgissa, Mass., Raivaajan kustannuksella



Toimittaja: YRJÖ HALONEN.

Vakituisia avustajia: Santeri Nuorteva, F. J. Syrjällä, Moses Hahl,  
Hilja Linnamaa-Piirssinen ym.

Published every Month, by Raivaaja Pub. Co., Fitchburg, Mass.

## *Puoluepolemiikista*

Kirj. KARL KAUTSKY

(*"Säkenien" suomennos*)

Kehityshaluisesta ja totuutta rakastavasta proletaarista ei tunne mikään katkerammalta kuin ristiriitojen syntyminen ja niistä väittelemisen niiden kesken, joita hän pitää parhaimpina opettajinaan ja uskollisimpina neuvonantajinaan. Se kiinteä maa-perä, jonka hän siihen saakka uskoi omaavansa jalkojensa alla, tuntuu pettävän ja lopulta tuntuu hänestä kaikki tiede vain pelkältä kuvittelulta, joten hän luottaa enemmän ainoastaan omaan "terveeseen ihmisjärkeensä".

Tämä on kuitenkin samaa kuin heittäisi lapsen pesuveiden mukana.

Kapitalistisessa yhteiskunnassa työnjaon kehittyminen johtaa siihen, että henkinen työ ja ruumiillinen työ ovat yhä enemmän toisistaan eristettyjä toimia. Toisaalta kapitalistinen kehitys pyrkii ylityön ja työn yksitoikkoisuuden kautta täydellisesti tukahuttamaan köyhälistön henkisen elämän.

Työläisten taisteluun nousu tä-

tä asiantilaa vastaan herää yhtä varhain kuin työnriistäntää, nälkäpalkkoja ja poliittista oikeudettomuuttakin vastaan. Köyhälistö koettaa yhä enemmän saada taistelunsa vaistomaisuudesta tietoiseksi, tarkotusperäiseksi. Mutta tähän se kykenee nykyään vallitsevan työnjaon takia vain sen ryhmän yksityisten jäsenten avulla, jonka tehtävänä on henkinen työ. Jos nämä omaavat köyhälistön katsantokannan, tutkivat ja oppivat tämän katsantokannan perusteella, silloin laajentavat he taistelevan köyhälistön henkistä tasoa ja saattavat sen luokkataisteluun suurempaa selvyyttä kuin mitä pelkkä luokkavaisto, niin sanottu terve ihmisjärki synnyttäisi.

Tietenkin olisi köyhälistölle kohottavampaa ja sen luottamus sosialististen henkisten työntekijöitten luomaan tieteeseen suurempi, jos nämä kaikissa kohdissa olisivat keskenään yksimielisiä. Mutta jos heidän polemiikkinsä on saattanut työläisiä epäilemään tiedettä, ei se kuitenkaan

sitä todista, että se olisi hyödyttöntä, vaan ainoastaan sen, että he odottivat tieteeltä enemmän kuin se saattoi antaa. Kuten poliittisilla ja taloudellisilla järjestöillä, on tieteelläkin vissit rajansa, joitten yli se ei voi mennä. Olisi typerää, että sentakia, kun ammattijärjestöt ja parlamentarismi ei saa kaikkea aikaan, mitä niiltä odotetaan, ne hylättäisiin taisteluvälineinä. Tieto niitten toimintakyvyn rajoista ei vähennä niitten välttämättömyyttä. Tieto niitten toimintakyvyn rajoista estää tekemästä turhia harhakuvia ja jättää monta pettymystä kokematta.

Niinpä emme saa tiedettäkään yksinkertaisesti sentakia hylätä, että se ei saa kaikkea sitä aikaan, mitä yksinkertaiset ihmiset siltä odottavat, koska se ei omaa ehdotonta, horjumatonta totuutta, josta ei syntyisi riitaa. Joka jostakin tieteenlajista päättää, kun se ei saa odotettua aikaan, että se ei kelpaa mihinkään, tekee yhtä typerästi kuin se, joka ei tahdo ammattijärjestöistä mitään tietää, koska ne eivät kaikissa oloissa saavuta voittoa. Tiede ei merkitse täydellisen totuuden omaamista, vaan tietoista ja järjestelmällistä totuuden tutkimista. Me tulemme sitä yhä lähemmäksi, vaikkakaan emme sitä saavuta. Ei ole olemassa mitään ehdotonta tietoisuutta, vaan ainoastaan kiinteä tietoisuuden prosessi — suhteellinen tieto.

Tämä pitää paikkansa, kuten kaikkeen tieteeseen nähden, myöskin yhteiskuntatieteisiin nähden. Kun me kunnioitamme Marxia, niin emme tee sitä suinkaan sentakia, että hänessä näkisimme viisauden viimeisen sanan, vaan koska me, mitä enem-

män yhteiskuntaamme tutkimme, sitä enemmän huomaamme, että hänen onnistui laajemmin ja syvehmin nähdä kuin siihen saakka kukaan toinen. Siitä ei tule kiitosta vain hänen suuremmoiselle henkiselle voimalleen, vaan myöskin otollisten olojen yhtymälle — hänen tasa-arvoisen työoverinsa Engelsin yhteistyölle, sille seikalle, että hän oli samassa määrässä englantilainen kuin saksalainenkin, samoin kuin sille, että hän omasi yhtähyvin englantilaisen taloustieteen kuin saksalaisen filosofian, lopuksi että hän toimi käytännöllisesti työväenliikkeessä samassa määrässä kuin hän tutustui Engelsin kautta kapitalistiseen käytäntöön ja siten omaamansa kokemukset yhdisti teoriaksi.

Senvuoksi näemme Marxissa ja Engelsissä varmimmat johtajat opastamaan meitä yhteiskunnallisen kehityksen sokkeloista. Mutta tämä ei vapauta meitä siitä, ettemme katselisi omin silminemme ja ettemme seisoi omilla jaloillamme, edistääksemme Marxin ja Engelsin saavuttamaa tietoisuutta. Että siinä syntyy mielipide-eroavaisuuksia, sitä ei voi välttää. Niin, vieläpä meidän on myönnettävä, että meidän marxilaisten keskuudessa ne enenevät enenemistään. Ei vain sentakia, että syntyy uusia problemeja, joita Marx ja Engels eivät tunteneet, tai että vanhat probleemit saisivat uusia, monimutkaistuneita muotoja, vaan myöskin jo pelkästään marxilaisuuden kasvun takia. Alussa oli se saksalaista liikettä, mutta nykyään on marxilaisia eri maissa mitä erilaisimpien poliittisten ja yhteiskunnallisten ehtojen alaisina toimivina. Alussa merkitsi se pientä osaa työ-

väenliikkeestä, nykyään ovat sen ääriviivat useimmissa maissa yhä enemmän samat kuin työväenliikkeen yleensäkin. Mutta tämä ei aina merkitse sitä, että eri suunnat lakkaisivat olemasta, että suuntariidat sammuisivat, vaan pikemminkin sitä, että jokainen suunta koettaa saada Marxista tukea omalle suunnalleen, koettaa tulkita Marxia omaksi hyväkseen. Niinpä marxilaisuuden kasvamisen kautta työväenliikkeessä, sen erimielisyydet muodostuvat yhä enemmän marxilaisten keskinäisiksi erimielisyyksiksi.

Tuollaiset erimielisyydet eivät ole ilahduttavia ilmiöitä, mutta eivät myöskään sellaisia, että ne johtaisivat epätoivoon. Ne ovat kasvamisilmiöitä. Tällä ei kuitenkaan tarkoiteta sitä, että ne olisivat köyhäisesti sivuutettava. Köyhälistön keskuudessa on yhtenäisyyden tarve niin suuri ja köyhälistön esitaistelujain ja opettajien välisten polemiikkien vaikutus niin lamaannuttava, että meidän ei missään tapauksessa pitäisi etsiä polemiseerattavaa, jotta muka elvyttäisimme henkistä elämää tai välttäisimme sen luutumista. Sellaisesta ei ole pelkoa. Puolue-elämä itsestään tuo esille kylliksi väittelyjä, vaikka kuinka olisi niitä vastaan. Mutta kun puolueessa on määrävässä asemassa ja käsittelee puolueessa ilmeneviä ristiriitoja, niin silloin usein ei voi välttyä polemiikista. Näitten rivien kirjottaja puhuu noin neljäkymmentuosten, sisäisten puolueitaistelujen antamista kokemuksesta. Mutta juuri tämän kautta tekemänsä havainnot, samoin kuin aikaisemman puoluehistorian tosiasiat, ovat hänelle opettaneet, ettei kaikki puolueriidat

tuota vahinkoa, että on olemassa mahdollisuus, kun polemiseerata joitakin taistelutovereitaan vastaan, antaa polemiikille sellainen muoto ja sisältö, mikä ei tuota vahinkoa puolueelle.

Tämä osottautuu erikoisesti niissä polemiikeissä, joita Marx ja Engels kävivät. He eivät ilman pakkoa saattaneet arvosteluun siihenastista henkiheimolaisistaan julkisuuteen. Laajan kirjoituksensa saksalaista ideologiaa ja Saksan sosialismia vastaan neljäkymmen luvun alulla, julkaisivat he, kuten tunnettua sangen hienotunteisella tavalla. Lassallen mielipiteitä vastaan oli heillä paljon sanomista, mutta siitä huolimatta eivät he julkaisseet sanaakaan mikä olisi vahingoittanut hänen agitatsioonityötään. Gothan yhdistymisohjelmaan oli Marx mitä tyytymättömin. Mutta hän lausui sen vain eräässä luotettavassa kirjeessä. Hyndmanin taktiikka pakotti Engelsingin mitä ankarimpaan arvosteluun. Mutta hän toi sen julki vain toveripiireissä, ei koskaan julkisuudessa.

Mutta jos he näkivät olevan asiallemme eduksi käydä avoimeen väittelyyn, silloin tekivät he kaikkensa tehdäkseen väittelyn sellaiseksi, että lukija sai senkautta uusia käsityksiä, mutta tietoa. Tämä antoi heidän väittelykirjotuksilleen asiallista arvoa ja ne jäivät pysyväisiksi senjälkeenkin, kun ne henkilöt, joita vastaan väittelykirjotukset olivat suunnatut, olivat menettäneet merkityksensä. Mitä on meillä nykyään Prudhon, Bakunin, bakunistit Myhberger, Dyhring? Mutta ne kirjoitukset, joita Marx ja Engels heitä vastaan kirjottivat, ovat vielä nykyään-

kin puoluekirjallisuutemme opettavimpia kirjasia.

Tosin emme me nuoremmat voi käydä samanarvoista tieteellistä väittelyä. Mutta aina meidän tulisi pyrkiä siihen, että polemiikkikirjotuksissamme teemme huolellista työtä, että lukija siitä aina saa ammennetuksi uutta asiallista tietoa ja että aika, mikä väittelyyn menee, ei tule turhaan kulutetuksi, vaan tuottaa lisää tietoa, yhä suurempaa selvyyttä.

Silloin ei myöskään ole pysyväästä se epävarmuuden tunne, mikä ensikädessä syntyy proletaarissa, kun hän näkee esitaiteilijansa käyvän väittelyä keskenään. Silloin lopuksi muodostuu entisen varmuuden tilalle uusi, korkeampi, sen varmuuden tilalle, joka perustuu vain pelkkään henkilökohtaiseen luotamukseen, sellainen varmuus, joka perustuu mitä syvimpään tietoisuuteen asiasta. Pelkkään väittelyn tulokseen uskominen sijaan tulee todellinen tuntemus siitä tiestä, jonka kautta voitto saavutettiin ja siten päästään suurempaan arvostelun itenäisyyteen.

Suurempaa tieteellistä vakavuutta ja suurempaa asiaan innostumista, josta kaiken persoonallisuuden tulee pysyä syrjässä, vaaditaan kaiken polemiikin ensimmäiseksi ehdoksi. Sitä polemiikin tulee ennenkaikkea omata, eikä muodostua vahingolliseksi voimantuhlaukseksi.

Sama, joka pitää paikkansa niihin väittelyihin nähden, joita me itse käymme, on paikallaan myös niissä tutkimuksissa, joita teemme menneisyyden polemiikkien suhteen.

Tuossa meillä on esimerkiksi arvostelu, jonka Marx lausui Las-

sallesta. Ei ole mikään helppo asia sitä julkituoda, sillä, kuten jo mainitsimme, Marx ei elinäkanaan Lassallea vastaan tuomiaan arvostelujaan koskaan julkaissut. Ja hänen kuolemansakaan jälkeen ei ole julaistu kuin lyhyt, sangen niukka kokoelma "Kapitalin" ensimmäisen painoksen esipuheessa. Vasta Marxin kuoleman jälkeen on tullut tunnetuksi useita kirjeitä, jotka osottavat Marxin sanoneen yhtä ja toista Lassallesta. Tällaisista kirjeistä, jotka ovat julaistut vasta kirjottajan kuoleman jälkeen, ei voi ilman muuta antaa arvostelua, kuten kirjottaja itsekin lausui toivomuksen. Ne eivät aina ole tarkasti punnittuja, ovat mielijohteellisia, varomattomasti lausuttuja, usein vain tarkotettu kuvaamaan hetken mielialaa, jotka pian toisen tiedon johdosta saattoivat muuttua, eikä pysyväisestä vakauksesta. Tarvitsee sangen huolellista ja tieteellistä tutkimista, ennenkuin hyvälle ystävälle kirjotettujen kirjeitten ohimenevistä lausunnoista voi epäamättömästi todeta, mikä on miehen pysyvä arvostelu tästä tai tuosta asiasta.

Jos siitä on päässyt varmuuteen, silloin täytyy tutkia, missä määrin arvostelija omalta näkökannaltaan ja hänen asiasta saaman kannan perusteella arvostelussaan oli oikeassa tai ampunut ohi maalin.

Sentapainen tutkimus Marxin ja Lassallen tieteellisestä suhteesta ei olisi helppo tehtävä; täytyisi tutkia sangen monimutkaisia filosofisia ja taloudellisia problemeja. Kun tämän suoritaisi huolella, olisi siitä paljon lisää tietovarastoomme, olipa tulos mihin suuntaan hyvänsä käyt-

pä. Se on ainoa tapa, jolla näitten molempien miesten suhteita voi arvostella.

Täydellisesti epäoikeutettua on sensijaan se, kun parilla ylimalkaisella lauseella koetetaan puolueen keskuudessa levittää väitelmää, että Marx ja Engels olisivat epäoikeutetusti arvostelleet Lassallea, hänen työtään kokonaan pitäneet mitättömänä ja kun koko tämän raskaan väitöksen tuoksi ei tuoda muuta kuin joku jostakin epämääräisestä kirjasta siepattu sana, kirjasta, jonka synnystä ja merkityksestä ei lukijalla ole minkäänlaista selvyttä.

Ketä hyvänsä vastaan polemiseeraamme, joko keskenämme, tai Lassallea taikka Marxia vastaan, aina tulee polemiikin olla siten järjestettyä, että lukijalla on mahdollisuus tarkastaa lainattuja lauseita tai viittauksia. On kerrassaan huono tapa käyttää lainauksia, merkitsemättä, mistä sitaatit eli lainaukset ovat otetut. Niitten poisjättäminen tosin helpottaa lukemista, mutta

mehän emme olekaan joitakin kaunosieluja, joista esteettinen vaikutus on ratkaiseva. Meidän tehtävänämme on levittää ja laajentaa tieteellistä tietoisuutta, eikä pelkästään harjotella esteettillisiä vaikutteita.

Tieteellisessä polemiikissa ei mikään ole tärkeämpää kuin vetoaminen niihin tieteellisiin teoksiin, joita väittely koskee. Vain sellainen työ laajentaa meidän tietojamme. Jokainen keskustelu ja väittely on epäonnistunut, joka ei herätä meissä halua ryhtyä järjestelmälliseen tutkimiseen. Arvokkaita ovat vain ne keskustelut ja väittelyt, jotka johtavat sellaiseen tutkimiseen.

Meidän pääpyrkimyksenämme tulee, kun provokatsiooni tai syvälle käypien ristiriitojen syntyminen pakottaa meidät siihen vastahakoiseen tehtävään, että pitää polemiseerata taistelutoveita vastaan, aina olla se, että järjestämme väittelyimme sellaisiksi, että ne herättävät tiedonhalua ja pakottavat meidät ryhtymään järjestelmälliseen tutkimiseen.

